

Přihlásili se jako poslední a celé to vyhráli. Jak se připravuje a vítězí v Helga Pedersen Moot Courtu

12.6.2025 - Markéta Černá | Právnická fakulta UK

Když třiadvacátého května zazněla ve Štrasburku při vyhlásování vítězů jejich jména, byla to pro ně obrovská radost a zároveň úleva, že už je to za nimi. Čtyřčlenný studentský tým ve složení kapitánka Alice Sklenářová, Dan Sklenář, Matěj Plewa a Jakub Kozumplík vedený doktorkou Allou Tymofeyeva z Katedry mezinárodního práva měl za sebou mnohaměsíční přípravu, která neustala ani ve zkouškovém období. Do soutěže se přitom přihlásili na poslední chvíli a vítězný řečník preliminary round i grand finále, Matěj Plewa, dokonce ještě později coby náhradník. Jak se na klání chystali a jak probíhala samotná soutěž?

Váš tým se do soutěže přihlásil dost pozdě. Proč?

Dr. Tymofeyeva: Ano, je to tak. Na přání studentů a studentek jsem udělala výběrové řízení do fakultního týmu dříve, tedy ještě před letními prázdninami. Obvykle totiž vyhlašuji výběrové řízení až v září. Na soutěž se mi přihlásili Alice, Jakub a Dan. Poslala jsem všem třem e-mail s návrhem prvního setkání a jelikož už bylo léto, napsali mi všichni, že jsou teď mimo ČR a budou mít čas na soutěž nejspíš až v září. Řekla jsem si, že to nemá cenu, když nám ani první schůzka nefunguje a napsala jsem všem, že se letos fakultní tým sestavovat nebude. V září jsem se dozvěděla od pana děkana, že se jedno z regionálních kol soutěže bude konat v Praze a že bylo by hezké mít tam náš tým, ať ukážeme, jak jsme schopní. Byla jsem docela skeptická, že se mi ho podaří tak rychle sestavit, ale oslovila jsem tedy opět Alici, Jakuba a Dana a pak ještě svoje studenty z předmětu Case-law of the European Court of Human Rights. Nakonec se mi skupinu podařilo sestavit a zaregistrovat. Bez podnětu pana děkana by tento tým vůbec v letošní soutěži nesoutěžil a nemohli bychom tedy ani vyhrát. Chci mu proto z celého srdce ještě jednou poděkovat za velký entusiasmus a zájem o fakultní soutěže. Měl pravdu, že jsme to všem nakonec ukázali.

Jak jste tým sestavovala? O složení jste rozhodovala pouze Vy? Podle jakých kritérií jste volila složení?

Dr. Tymofeyeva: Původně jsem o složení rozhodovala já. Vybrala jsem tým ze čtyř studentů: Alice, Dan, Jakub a ještě jedna studentka, jejíž jméno bych nerada zmiňovala, které jsem na soutěž zaregistrovala. Během prvního měsíce příprav se ukázalo, že spolupráce s jednou členkou týmu nefunguje dle našich představ. Odjela třeba do zahraničí, aniž by mi o tom řekla, nehledě na to, že na pohovorech jsem se detailně vyptávala na volný čas studentů a zdůrazňovala to, že písemné podání je třeba připravit ještě do Vánoc, tedy času bylo hodně málo a nešlo tak ani o to, že někam odjela, ale o způsob, kterým s námi komunikovala. Vyčetli jsme v pravidlech soutěže, že ve výjimečných případech lze požádat o změnu člena týmu, ale musíme o to písemně zažádat a výbor ELSA International rozhodne, zda naší žádosti vyhoví nebo ne. Rozhodli jsme se risknout a požádat o změnu. Času bylo strašně málo, nové výběrové řízení nemělo smysl vyhlašovat. Dan se zmínil, že má jednoho kamaráda, který obdržel ocenění nejlepšího řečníka v jedné české lidskoprávní soutěži a zkusí ho oslovit. A tak jsme podali žádost na výbor ELSA International s jménem Matěje. Se chvěním jsme čekali, zda nám výměnu člena týmu povolí, protože bez povolení ELSA International by to mohlo vést k diskvalifikaci týmu. Naštěstí bylo naší žádosti vyhověno, a tak se Matěj, nejlepší řečník celé soutěže, stal členem našeho týmu.

Téma bylo známé dopředu, nebo ho účastníci dostali zadané až na místě?

Dr. Tymofeyeva: Téma, samozřejmě, bylo předem dané. Bylo to osmistránkové písemné zadání: případ Marlier v. Zemland. Je k dispozici na webových stránkách soutěže Helga Pedersen.

O co v případě šlo?

Alice S.: Případ byl fiktivní, ale působil velmi reálně. Týkal se ženy, která ve velkém pěstovala konopí, používala ho k léčebným účelům a rozdávala ho dalším nemocným. Byla za to odsouzena, a jako součást trestu jí byl zabaven téměř veškerý majetek. Šlo o otázky práva na soukromý a rodinný život podle článku 8 Úmluvy a o právo na ochranu majetku podle článku 1 Protokolu č. 1. Museli jsme se vypořádat s tím, co všechno stát může – a nemůže – udělat při postihu jednání, které se pohybuje někde mezi kriminalitou a solidaritou.

Bylo vám téma případu v soutěži osobně blízké?

Alice S.: Téma léčebného konopí mi osobně blízké není. Ale otázky, které ten případ otevíral – hranice trestu, proporcionalita, zásahy do soukromého života a majetku – ty mi blízké jsou.

Dan S.: Téma pěstování konopí pro léčebné účely je mi blízké v tom smyslu, že v Česku je tato otázka již několik let předmětem veřejné debaty a já osobně jsem v tomto ohledu pro liberální přístup.

Jak taková soutěž probíhá? Fakultní web čtou i zájemci o studium, kteří tyto věci zatím neznají...

Alice S.: Soutěž má několik fází, ale není to lineární proces. Je to spíš jako sledování mořských přílivů – chvíli intenzivní práce, chvíli čekání, chvíli nervy. Nejprve se připravují písemná podání, tedy fiktivní podání k Evropskému soudu pro lidská práva – jedno za stěžovatele a jedno za vládu. Na rozdíl od některých jiných moot courtů se do regionálního kola nepostupuje pouze na základě těchto podání. Pořadí týmů do finálového kola určuje součet bodů za písemná podání a za ústní vystoupení právě v regionálním kole. To znamená, že musíte být silní v argumentaci nejen na papíře, ale i před porotou. Celkem do finále, které se koná ve Štrasburku, postupuje 18 týmů z celé Evropy.

Jakou jste zvolili strategii během přípravy?

Dr. Tymofeyeva: Bylo to hodně o tom, že se studenti chtěli na soutěž připravovat sami. Bez jejich vlastního zájmu by to nešlo. Člověk se to nemůže jen tak naučit zpaměti, ale musí problému porozumět a sám najít odpověď na jednotlivé otázky. Z toho, co jsem nabídnout mohla, bylo natáčení v televizním studiu na fakultě, kde si pak studenti mohli nahrávku pustit a vidět svoje silné, ale i slabší stránky, na nichž pak pracovali. Vypracovali jsme si také soubor excel s otázkami, které jsme předpokládali, že by nám soudcové mohli položit, a k tomu varianty možných odpovědí. Tento soubor byl vypracován na základě našich nácviků simulovaných jednání. Pozvala jsem kolegy z fakulty, ale i svoje známé praktikující právníky, experty na Evropskou úmluvu o lidských právech, do panelů soudců těchto cvičných jednání. Zvala jsem jako soudce i třeba jen rodilé mluvčí angličtiny, kteří se lidským právům nevěnují. Kromě toho jsem v rámci svého výběrového předmětu Case-law of the ECtHR udělala jednu hodinu ve formě moot courtu se stejným zadáním jako soutěž Helga Pedersen, kde členové našeho týmu vystupovali jako soudci. V rámci výuky seminářů z Mezinárodního práva II jsem zadala studentům seminární práce na téma legalizace marihuany a vypracované referáty jsem pak zaslala svému týmu ke zpracování. Jedna studentka z předmětu Case-law dokonce sepsala velmi dlouhý a detailní rozsudek ESLP ve věci Marlier v. Zemland, což bylo zadání soutěže. Na tomto místě bych tedy chtěla poděkovat také všem kolegům a studentům fakulty, kteří svojí prací také napomohli našemu týmu k vítězství.

Alice S.: Naší strategií bylo hlavně pochopit, co přesně po nás případ chce. Nejen zpracovat

judikaturu, ale podívat se na věc v širším kontextu. A pak argumenty navzájem rozebírat, testovat, stavět znovu. Nepsali jsme podání stylem „rozdělme si to a každý napiš svou část“. Všechno vznikalo postupně, ve společných dokumentech, v debatách, často i v mlčení, kdy jsme vedle sebe seděli a hledali, co nám na argumentaci neseďí.

Po odevzdání přišla další fáze – příprava na ústní vystoupení. Ladili jsme styl, formu, trénovali odpovědi na otázky poroty, snažili se mluvit stručně a přitom přesvědčivě.

Vy jste byla kapitánkou vítězného týmu. V čem spočívala vaše role? A jak jste si role rozdělili mezi sebou ve skupině?

Alice S.: V týmu jsme byli čtyři. Rozdělili jsme se na stěžovatele a vládu. Ale ve skutečnosti jsme všichni pracovali na všem. Sdíleli jsme výzkum, argumenty i texty. Moje role kapitánky spočívala hlavně v koordinaci – sledovat termíny, hlídat, aby na nic nezapadlo, a udržet tempo, když už se nedařilo.

Při ústní části jsme vystupovali po trojicích. Zbylý člen vždy působil jako poradce – sledoval průběh, připravovali odpovědi, vyhodnocovali taktiku. Fungovalo to velmi přirozeně, bez soupeření uvnitř týmu.

Jak byste popsali atmosféru soutěže?

Alice S.: Soutěž byla samozřejmě napjatá. Každý chce podat co nejlepší výkon. Ale zároveň byla velmi přátelská – potkávali jsme týmy z různých zemí, a i když jsme proti sobě stáli v soudní síni, mimo ni jsme spolu často debatovali, vyměňovali si dojmy, někdy i poznámky k rozsudkům.

Jako kapitánka jsem se snažila držet tým v klidu, i když jsme byli všichni nervózní. Večer před pleadingem jsme si ještě jednou prošli argumentaci, zopakovali možné otázky, ráno jsme si dali kávu a mlčky přemýšleli. Ale jakmile jsme vstoupili do soudní místnosti, všechno se tak nějak „seplo“.

Jakub. K.: Soutěž byla poměrně intenzivní a zejména před finále už jsem pociťoval únavu. Na druhou stranu jsme měli uvnitř týmu výbornou atmosféru, díky níž na nás tolik nedoléhal stres z pleadingů. Byla to taky skvělá příležitost poznat řadu opravdu zajímavých lidí napříč členskými zeměmi Rady Evropy.

Dan S.: Soutěž byla skvělou příležitostí nejen k získání zkušeností v oblasti mezinárodní ochrany lidských práv, ale také k poznání spousty nových lidí s obdobnými zájmy. Musím také vyzdvihnout brilantní organizaci ze strany ELSA International.

Matěji, Vy jste se do týmu dostal poněkud netradičně...

Matěj P.: K týmu jsem se přidal až v průběhu prosince, dva měsíce po přihlášení týmu do soutěže, jako náhrada za jednu z původních členek. Za účast vděčím především Danovi, který mě s nabídkou oslovil. Nabídku jsem okamžitě přijal, aniž bych jakkoliv zvážil náročnost přípravy na soutěž. Obdobně spontánně jsem se totiž k Danovi připojil již v přechozím roce na Lidskoprávní moot courtu pořádaném Českou společností pro evropské a srovnávací právo, kde jsme zaznamenali úspěch. Dlužno dodat, že přijetí Danovy nabídky nebylo bez výčitek, ty se vloudily obzvláště v průběhu zkouškových období. Příprava na soutěž byla časově i mentálně náročnější, než jsem při svém entuziastickém zapojení očekával. Zpětně své účasti však rozhodně nelituji, byla to nesmírně obohacující a smysluplná zkušenost, která stála za pár týdnů diskomfortu a psychického vypětí.

Vyhrál jste kategorii nejlepšího řečníka jak v preliminary round, tak v grand finále. Čekal jste to? Byl jste se svým výkonem spokojený?

Matěj P.: Když se účastníte týmové soutěže, nenesete odpovědnost pouze za svůj vlastní výsledek a reputaci, ale i za výsledek celého týmu. Celou soutěž jsem tudíž obávalo především toho, abych nepodal slabý výkon, který by týmu uškodil. Tato obava, která se ukázala být poměrně potentním palivem, mě neopustila po celý průběh soutěže, na úvahy o zisku individuálních ocenění tak nebyl prostor. Samozřejmě po finálovém vystoupení, z něhož jsem měl v zásadě dobrý pocit, už mi myšlenka na potenciální zisk toho ocenění hlavou probleskla, jelikož se mi stejné ocenění podařilo získat i v regionálním kole, kde můj výkon za tým ve finále dost zaostával. Každopádně jsem primárně doufal ve vítězství celého týmu, kolektivní úspěch je vždy o něco sladší, a hlavně se o poznání lépe oslavuje.

Na co jste se ve své řeči zaměřil? Čím si myslíte, že jste zaujal porotu?

Matěj P.: Nešlo o to, že bych ve svém projevu zmínil něco převratného, o čem by ostatní týmy nevěděly. Úroveň znalostí relevantní judikatury ESLP a principů z ní vycházejících byla obecně velmi vysoká a týmy v zásadě pracovaly s obdobnými právními argumenty.

To, čím jsme se dle mého názoru zvládli odlišit, byla právě přehlednost a jasná struktura naší argumentace. Dali jsme si záležet na identifikaci klíčových právních problémů a relevantních argumentů pro obě strany a snažili jsme se je odprezentovat co nejvíce koncizním způsobem. Soudci totiž během našich ústních vystoupení neměli k dispozici naše písemná podání, takže se v argumentaci týmů mohli jednoduše ztratit či nepostřehnout klíčové argumenty. Snažili jsme se proto vyhnout expozici obecných judikатурních východisek a floskulí a soustředili jsme na skutkový stav případu a na něj vztahující se právní úpravu. Myslím si, že toto se mi obzvláště dobře podařilo v posledních pěti minutách mého projevu ve finále, což je možná jeden z důvodů, proč jsem si nakonec odnesl ocenění pro nejlepšího řečníka v grand finále.

Jak byste popsala výkon Matěje Plewy Vy? V čem vynikli ostatní?

Dr. Tymofeyeva: Matěj se chtěl prostě vždy dostat do hloubky problému a nekonečně vymýšlel jednotlivé hypotézy, a pak je vyvracel nebo prohluboval v závislosti na tom, zda byl na straně vlády nebo stěžovatele. Matěj a Dan byli u soutěže na obou stranách. Alice pleadovala jen za stěžovatele a Kuba jen za vládu státu Zemland. Dan a Matěj měli náročnější přípravu, protože potřebovali zvládnout vystoupení za obě strany, ale Kuba to třeba kompenzoval tím, že detailně nastudoval zadání a pomohl vždy rychle najít jednotlivý bod případu, kde se otázky týkaly faktické stránky věci. Alice, kromě dobře zvládnuté role zástupkyně stěžovatelky, skvěle řešila organizační otázky, a to jak během přípravy, tak i ve Štrasburku.

Co byste na svém týmu nejvíce ocenila? Proč si myslíte, že vyhráli právě oni?

Dr. Tymofeyeva: Mají hodně kvalit. Každý z nich je zajímavá osobnost se svým vlastním příběhem. Vyhráli myslím z velké části díky Matějovi, a to nejen proto, že byl nejlepší řečník, ale proto, jak spolu komunikovali a podporovali se navzájem. Myslím si, že od té doby, co přišel do týmu a začali trávit více času spolu, ovlivnil ostatní jako osobnost. Zároveň ale každý odvedl tu nejlepší práci, kterou mohl. Jeden Matěj by bez týmu tu soutěž také nikdy nevyhrál. Kapitánem týmu byla Alice a ta odvedla úžasnou organizační práci. Dan a Matěj spolu pracují v advokátní kanceláři a myslím si, že případ spolu hodně probírali i mimo školu. Kuba má skvělou britskou angličtinu, má opravdu velmi hezký přízvuk. A v neposlední řadě jsou všichni členové týmu sympatičtí lidé, což na soudcích také zanechalo svůj dojem.

Co byste na práci svého týmu vyzdvihla vy, jako kapitánka?

Alice S.: To, že jsme táhli za jeden provaz. Bez výjimek. Nikdo si nehrál na hvězdu, nikdo neuhýbal

od práce. Všichni jsme věnovali přípravě obrovské množství času – a zároveň jsme si dokázali navzájem říkat, když se něco nedařilo. Byla mezi námi důvěra a společný cíl.

Jaký moment vám nejvíce utkvěl v paměti?

Dr. Tymofeyeva: Nejvíce si vzpomínám na první společný den ve Štrasburku, kdy jsme si společně naposledy před samotnou soutěží cvičili vystoupení a všichni byli v dobré náladě a brali to jako zábavu. Myslím si, že v ten první den jsme ještě nemysleli na velkou výhru a jenom tak si užívali to, že svítí sluníčko a jsme na hezkém místě.

Matěj P.: Společná příprava, kterou jsme během finálního kola absolvovali každý večer na hotelu ve Štrasburku. Takový pocit sounáležitosti a společného úsilí jsem naposledy zažil během své fotbalové kariéry – a musím říct, že jeho absence v mém životě byla citelná. V právní praxi, ale ani během studia, se ho totiž člověku dostává poskrovnu.

Alice S.: Nezapomenu na chvíli, kdy se vyhlašovalo, kdo postupuje do čtvrtfinále. Vůbec jsme s tím nepočítali – po pátém místě jsem přestala poslouchat a jen jsem si v duchu říkala: dobře, i tak jsme si to užili. Když pak zaznělo naše jméno na třetím místě, chvíli jsem nechápala, co se děje. A pak přišel smích, úleva a nová vlna nervozity.

Jakub K.: Během soutěže jsme prožili řadu poměrně silných momentů, ale málokterý jde srovnat s radostí po vyhlášení výsledku finále.

Dan S.: V paměti mi utkvěla zejména sklenka vína a cigareta, které jsem si mohl po týdnu intenzivní práce a stres dopřát na recepci pořádané Maltou po konci soutěže.

Který z konkurenčních týmů vás zaujal a proč?

Alice S.: Zaujaly mě hlavně nizozemské týmy. Byly velmi profesionální, ale nepůsobily strojeně. Měly silnou argumentaci, výborné jazykové dovednosti a působily velmi jistě i ve chvílích, kdy čelily nepříjemným otázkám.

Dan S.: Myslím, že výkony všech našich soupeřů byly skvělé. Jsem zejména vděčný za přátelskou atmosféru, která mezi námi s konkurenčními týmy panovala. V tomto ohledu bych rád zmínil týmy z Gruzie a Německa, ale samozřejmě toto platí i pro zbylé týmy.

Jakub K.: Po řečnické stránce mě zaujaly nizozemské týmy z Maastrichtu a Groningenu, ale je potřeba říct, že všechny týmy byly vynikající a žádný z nich rozhodně nepodcenil přípravu. Velmi jsem si cenil přátelské atmosféry.

Jaké jsou vaše nejbližší studijní plány?

Jakub K.: Mým nejbližším studijním plánem je dokončit čtvrtý ročník studia.

Alice S.: Chtěla bych vyjet na Erasmus a pak i na stáž – doufám, že se mi podaří stihnout obojí během posledního ročníku. Mezitím mě čeká psaní diplomky, zkoušky a možná i nějaké další moot court. Ještě uvidíme.

Čemu byste se chtěli věnovat po skončení studia?

Alice S.: Vidím se ve veřejném sektoru, chtěla bych pracovat pro Českou republiku, ať už v zahraničí, v rámci mezinárodních organizací, nebo doma, jako soudkyně. Mimo to mám v plánu pokračovat doktorským studiem. Nejbližší mi jsou obory evropského, správního a trestního práva.

Matěj P.: Po dokončení magisterského studia bych rád na Právnické fakultě UK pokračoval na doktorské studium. Nicméně na učinění definitivního rozhodnutí o mém směřování mám naštěstí ještě rok čas.

Jakub K.: Na tuto otázku bohužel zatím nemám odpověď.

Dan S.: Nevím.

<https://www.prf.cuni.cz/aktuality/prihlasili-se-jako-posledni-a-cele-vyhrali-jak-se-pripravuje-a-vitezi-v-helga-pedersen>